

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

84. An qui ex timore mortis personam aliquam demonstravit, quæ postea occisa est teneatur ad restitutionem? Ex p. 5. tr. 4. res. 63.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

rei illicitae, quae natura sua tendit ad occisionem: ergo, &c. Ita Lessius ubi supra dub. 21. p. 137. cui adde Petrum Navarra de restit. lib. 2. c. 3. n. 262. & Becanum in 2. 2. d. Thom. q. 9. de restit. concl. 4.

RESOL. LXXXIV.

An qui ex timore mortis personam aliquam demonstrasset, quae postea occisa est, teneatur ad restitutionem? Ex part. 5. tr. 4. Ref. 63.

Sop. hoc in tom. 7. tr. 5. Ref. 76. 8. Et ideo. cursim ad lin. 4.

§. 1. Ad hoc dubium ita respondet Rodriquez in Summa tom. 1. r. 2. 2. n. 16. [El hombre preso de los ladrones y malhechores, que sabe que van a matar a Francisco, y quemar su casa, y conteniendo con temor de la muerte, se la va a mostrar, y matan a Francisco, y queman su casa, se deve condenar pro homicida, y esta obligado a restituír el daño que se siguió de mostrar la dicha casa; porque aunque en ninguna manera podia evitar la muerte, si no es, enseñandoles la casa, obligacion venia de antes morir, que mostrarla, pues sabia que mostrandola, auia de cometer contra el proximo tan grande injusticia, y auian de hazer tan graues pecados; lo qual non podemos hazer por conseruar la vida corporal, como lo prueua Paulo Comitoli, cuya opinon recibio en el fuero exterior, empero en el fuero de la consciencia non lo obligaria a esta restitution; porque el no fue causa moral deste daño.] Ita ille, & ego.

RESOL. LXXXV.

Quidam vir Nobilis consuluerat alteri, ut homicidium committeret, sed postea ante patratum facinus consilium reuocauit, multi autem rationes ad dissuadendum adhibens quas sinit a me postea, an teneatur ad restitutionem damni ex illo homicidio sequuti? Et in textu huius Resolutionis deciditur discrimen inter consulentem, & mandantem. Ex part. 2. tract. 16. & Misc. 2. Ref. 15. aliàs 17.

Quod hoc in tom. 5. tr. 2. lege 49. Arinam rationes ref. 27. & 28. & 3. nu. 17. Bartholomaeus à S. Fausto in speculo confess. disp. 4. q. 69. n. 3. Megala in 2. 2. lib. 2. c. 2. q. 3. num. 26. Malderus in 2. 2. tr. 4. c. 2. dub. 3. vbi agit de consulente. Et ratio est, quia haec est differentia inter mandantem, & consulentem, nam mandatarius non exequitur mandatum nomine proprio, sed nomine, & in gratiam mandantis. Ergo postquam reuocatum est mandatum, & hoc ei notificatum est, si mandatarius his non obstantibus committat delictum, illud committit nomine proprio, & proprio arbitrio. Ergo ei imputabitur. Secus est in consulente, quia ostensione commodi, vel honoris, consulens voluntatem alterius ad damnum

inferendum promouit, & haec motio tamdiu durat, quamdiu ipse tali consilio incitatus damnum committit, vult exequi; hinc ait P. Molina consilium datur gratia eius cui datur, vt is illo utatur, tanquam finem negotium agens, & quae ratione, quando cumque is illo promotus, damnum iniuste infert, imputatur opus, quo damnum infert, atque effectus ei, qui tale consilium dedit, tanquam causa, per id consilium ad id opus, ad eumque effectum cooperanti.

2. Ego verò dictum consulentem ad restitutionem non obligauit, tenens contrariam sententiam, quam probabilem vocat Lessius supra n. 18. & illam docet doctissimus Navarra de restit. lib. 3. c. 4. n. 27. Salon. in 2. 2. q. 52. art. 7. contr. 9. Regim. in praxi, tom. 1. lib. 10. c. 10. q. 1. n. 108. & Azor. p. 3. lib. 4. c. 11. q. 2. Et ratio est, quia quando consulens fecit quod potest, vt consilium suum euerat, vel ostendit omnibus consideratis esse iniquum, & non sequendum, non videtur executor ipsius consilio moueri; sed sua malitia. Ergo, &c.

Negandum est igitur, contra DD. aduerse sententiae, discrimen inter mandantem, & consulentem.

RESOL. LXXXVI.

Quaeritur, an consulens homicidium de quo supra dictum est, postquam reuocauit consilium, nihil poterit persuadere; an inquam, teneatur non solum ex charitate, sed etiam ex iustitia monere cum secreto, contra quem huiusmodi consilium datum fuit, ad effectum se eueniendi? Ex part. 2. tract. 16. & Misc. 2. Ref. 16. aliàs 18.

§. 1. Teneri ex lege iustitiae putant aliqui, quos sequitur Barthol. à S. Fausto in speculo confess. disp. 4. q. 72.

2. Multi verò putant, eum obligari ad reuocandum consilium lege iustitiae, quoniam nondum est delictum perpetratum sed reuocato consilio, non cogi lege iustitiae monere secretè eum, contra quem consilium est datum, sed lege charitatis, si commode potest admonere illum. Quare si reuocato consilio delictum fuerit admissum, non cogitur, inquit, compensare damnum, quia non est consilio ipse secutum, cum ille aliud delictum admisserit, quia voluit ex sua malitia, non quia consilium est illi datum. Haec Azor. p. 3. lib. 4. cap. 11. q. 3. ex sententia multorum, quam probabilem vocat, sicut & ego etiam existimo.

RESOL. LXXXVII.

An, qui consuluit homicidium, postquam reuocauit consilium, sed non certiorauit eum, cuius vita parata excidium, teneatur ad restitutionem? Ex part. 5. tr. 4. Ref. 64.

§. 1. Respondet quòd licet talis ex lege iustitiae teneatur reuocare consilium, si tamen nihil potest persuadere, non tenetur eadem lege monere eum, contra quem de se, aut alio damno consilium dederat, vt si ubi cauet, sed sola lege charitatis ad id obligatur, si tamen commode potest, & prouide si reuocato consilio, & reuocatione cognita delictum fuit commissum, nihil teneatur restituere. Ita probabiliter Caesellinus in Compend. Theol. mor. tract. 9. c. 6. n. 5. qui citat Lessium, cui adde Petrum Navarra de restit. lib. 3. c. 4. n. 27. & Salomium in 2. 2. q. 62. art. 7. controuers. 6. & ratio est, quia quando fecit, quod potest, vt consilium prius euerat, vel ostendit omnibus consideratis esse iniquum, & non sequendum, non videtur executor ipsius consilio moueri, sed sua malitia: ergo, &c.

RESOL.